

HEALTH BEHAVIOUR IN SCHOOL AGED CHILDREN (HBSC) IRELAND

VITAJTE

Vitajte na Írskej internetovej stránke výskumu HBSC, správania súvisiaceho so zdravím medzi školopovinnými deťmi (Health Behaviour of School aged Children). Na tejto webovej stránke môžu nájsť hodnotné informácie predovšetkým profesionáli v oblasti zdravotnej starostlivosti, spriaznení výskumníci, učitelia, rodičia a deti.

Informácie o pozadí výskumu.

HBSC je medzinárodný výskum realizovaný v spolupráci so Svetovou zdravotníckou organizáciou (WHO), Regionálnym úradom pre Európu. Cieľom výskumu je získavanie nových vhľadov a zvyšovanie nášho porozumenia ohľadom zdravia, subjektívnej pohody (well-being) a správania súvisiaceho so zdravím u mladých ľudí s ohľadom na ich sociálny kontext. Taktiež prehľbiť porozumenie mechanizmov ovplyvňujúcich rozdiely a zmeny v zdraví a rizikovom správaní. Tieto poznatky sú dôležité pre vypracovanie efektívnych programov podpory zdravia, vzdelávacích programov v oblasti zdravia a sledovania ich účinnosti, a to tak na národnej, ako aj medzinárodnej úrovni.

Štúdia HBSC začala v roku 1982 a odvtedy prebieha každé 4 roky. HBSC 2010 zahrnila do svojho výskumu viac než 200 000 detí zo 43 krajín. Cieľovou skupinou pre HBSC sú 11, 13 a 15 ročné deti ktoré navštevujú školu. Tieto vekové skupiny reprezentujú začiatok adolescencie, výzvy spojené s fyzickými a emocionálnymi zmenami a kľúčové roky kedy deti začínajú prijímať dôležité rozhodnutia s následkami na ich budúci život a kariéru.

Pre viac informácií navštívte: <http://www.hbsc.org/>

Univerzitne výskumné stredisko Health Promotion Research Centre (National University of Ireland, Galway) bolo prizvané do medzinárodnej siete HBSC v roku 1994 a uskutočnilo prvý prieskum írskych školákov v roku 1998. Štúdia 2010 bude štvrtou v poradí v ktorej sa Írsko zapojilo do tejto medzinárodnej spolupráce. Štúdia HBSC Je v Írsku zameraná na školákov vo veku od 9 do 18 rokov.

HBSC Metódy a Dizajn

HBSC je výskum založený na zbere dát v školách prostredníctvom anonymných sebvýpoved'ových dotazníkov administrovaných v triedach učiteľmi. Na získanie výskumnej vzorky boli najskôr zadovážené zoznamy základných a stredných škôl od ministerstva školstva, vedy a výskumu. Školy boli potom náhodne vybrané a prizvané na účasť. HBSC používa štandardizovaný dotazník vytvorený medzinárodnou výskumnou sieťou pre HBSC a používaný vo všetkých zúčastnených krajinách.

Každý dotazník obsahuje sadu hlavných otázok, ktoré zahŕňajú nasledujúce:

- **Faktory zázemia:** demografické údaje, vek, sociálne zázemie (rodinná štruktúra, socioekonomický status)
- **Individuálne a sociálne prostriedky a zdroje:** rodinná podpora, školské prostredie, vnímanie, telesná schéma, vrstovníci.
- **Správanie súvisiace so zdravím:** fyzická aktivita, stravovacie návyky a diéty, fajčenie, užívanie alkoholu a konopných látok, šikanovanie, zranenia .
- **Zdravotne dôsledky:** symptómy, spokojnosť so životom, index telesnej hmotnosti (BMI), subjektívne zdravie

Viacere krajiny tiež pridávajú niektoré špecifické otázky, ktoré sú predmetom záujmu na národnej úrovni.

Pre viac informácií o dizajne a metodológii medzinárodnej štúdie HBSC navštívte

<http://www.hbsc.org/>.

Často kladené otázky

Tým HBSC štúdie identifikoval viacero často kladených otázok (FAQ) ktoré sa opakovane vyskytli v Írskom kontexte. Tieto boli rozdelené do nasledujúcich kategórií: pôvod HBSC, metodológia, ochrana dát , rozšírenie.

Pôvod a zázemie HBSC

Ot. Kto vykonáva výskum?

Od. Výskumné Stredisko Promócie Zdravia, Národná Univerzita Írsko, Galway (Health Promotion Research Centre; NUI Galway) je zodpovedné za organizáciu tohto výskumu v Írsku (<http://www.nuigalway.ie/hpr/>). Projekt je financovaný zo zdrojov: Health Promotion Policy Unit and the Office of the Minister for Children, Department of Health and Children. Toto výskumné stredisko je tiež zodpovedné za štúdie HBSC z rokov 1998, 2002 a 2006

Ot. Prečo sa robí tento výskum.

Od. Tato štúdia pomáha získavať nové vhl'ady a zlepšovať naše porozumenie správaniu súvisiaceho so zdravím u mladých ľudí, taktiež prehľbiť porozumenie mechanizmov ovplyvňujúcich rozdiely a zmeny v zdraví a rizikovom správaní. Tieto poznatky sú dôležité pre vypracovanie efektívnych programov podpory zdravia, vzdelávacích programov v oblasti zdravia a sledovania ich účinnosti. A tak rozvíjať príležitosti pre zdravie mladých ľudí. Štúdia z roku 2010 je štvrtou v poradí do ktorej sa Írsko zapojilo a tak pomáha zaznamenať zmeny od roku 1994 a identifikovať najlepší prístup na ich dosiahnutie.

Ot. Ako sa výskum HBSC odlišuje od ostatných výskumov zdravia detí.

Od. HBSC je jedinečný, pretože sa pokúša objasniť faktory ktoré ovplyvňujú zdravie a správanie súvisiace so zdravím. Napríklad zahŕňa otázky o vzťahoch medzi rovesníkmi, ako aj o prostredí, v ktorom mladí ľudia vyrastajú. Navyše, medzinárodný aspekt HBSC pomáha monitorovať medzinárodné trendy, vymieňať si stratégie a praktické skúsenosti z oblastí, v ktorých boli niektoré krajiny viac úspešné, zahŕňajúce určité rizikové správanie, napr. zneužívanie drog. HBSC je doteraz najobsiahlejšia štúdia skorého adolescentného správania súvisiaceho so zdravím.

Ot. Aká je podpora pre tento projekt?

Od. Ministerstvo vedy a vzdelávania (Department of Education and Science) si uvedomuje dôležitosť tohto výskumu a podporuje ho. Taktiež sme plne informovali organizácie reprezentujúce manažment škôl, učiteľov a rodičov /sú plne informované a podporujú tento projekt/. HBSC štúdia bola schválená Komisiou pre etický výskum na NUI Galway.

Ot. Aká je úloha Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) v projekte HBSC?

Od. WHO slúži ako kolaboračný partner so 43 participujúcimi krajinami a regiónmi zapojenými do HBSC. Poskytuje podporu pre menšie, menej ekonomicky rozvinuté krajiny, ktoré sa chcú

zapojiť to projektu. WHO tiež zohralo podstatnú úlohu vo vývoji, publikácii a rozširovaní medzinárodných výsledkov vyplývajúcich z lokálneho výskumu.

Metodológia

Ot. Výber školákov do výskumu.

Od. Reprezentatívna vzorka bola vybraná náhodne tak, aby bola zaistená vyvážená reprezentácia detí a adolescentov vzdelávaných v Írsku. Do projektu boli vybrané všetky typy škôl z celej krajiny.

Ot. Koľko študentov bolo celkovo zaradených ?

Od. Dohromady sa v štúdiu HBSC Ireland 2006 zúčastnilo 13,738 študentov zo 427 škôl.

Ot. Aké stupne škôl boli zaradene.

Od. V Írsku bola HBSC 2006 administrovaná u žiakov základných a stredných škôl (s výnimkou posledného ročníka stredných škôl).

Ot. Aké druhy otázok boli kladené vo výskume HBSC

Od. So snahou o porozumenie faktorom, ktoré ovplyvňujú zdravie a s ním súvisiace správanie, zahŕňajú otázky kladené vo výskume HBSC oblasti ako vzťahy s rodinou a rovesníkmi, postoje ku škole ako podpornému prostrediu, užívanie tabaku, alkoholu a drog, fyzickú aktivitu, stravovanie a diéty?, poranenia a komunity v ktorých školáci žijú. Žiaci? sa mohli rozhodnúť neodpovedať na otázku, ak si to neželali.

Ochrana Dát

Ot. Môžu byť mená študentov použité alebo spojené s dotazníkmi?

Od. Procedúry administrácie dotazníkov sú navrhnuté s cieľom ochrániť súkromie študenta a zaistiť anonymnú účasť. Študenti nevypĺňali svoje mená do dotazníka, a na dokumentoch neboli použité nijaké osobné identifikačné údaje. Žiadne informácie o individuálnom dieťati nebudú nikdy zverejnené. Výsledky výskumu nebudú zahŕňať mená zúčastnených škôl alebo študentov. Učitelia nedostanú výsledky škôl, na ktorých pôsobia.

Ot. Sú študenti ďalej sledovaní s cieľom pozorovať, ako sa ich správanie zmenilo?

Od. Nie. Zapojení školáci nemôžu byť spätne vystopovaní lebo nijaké osobné údaje sa v rámci tohto výskumu nezberajú.

Ot. Kto administruje dotazník študentom.

Od. V každej škole boli učitelia nominovaní k administrácii dotazníka riaditeľom. Boli poskytnuté pokyny pre zabezpečenie ideálnych podmienok, napr. nastavenie situácie testovania. Študenti vložili svoje dotazníky do obálok, ktoré zalepili aby sa zachovala ich anonymita.

Rozšírenie a propagácia

Ot. Ako budú výsledky štúdie použité?

Od. WHO, Európska Únia, Európska Komisia a UN použili výsledky HBSC štúdie na vývoj politických stratégií a legislatív zameraných na zlepšenie životných podmienok školopovinných detí. V Írsku, informácie zozbierané v rámci HBSC informovali národnú zdravotnú legislatívu vrátane iniciatív Národná stratégia pre podporu zdravia (National Health Promotion Strategy) Národnú stratégiu pre deti (National Children's Strategy) a boli zahrnuté ako indikátory osobnej pohody (well-being) a zdravia mládeže Národnou agentúrou pre práva detí. Nové získané údaje poskytnú relevantné informácie pre všetkých pracujúcich s a pre deti – učiteľov, politikov, rodičov, opatrovateľov?, poskytovateľov zdravotných služieb a samozrejme pre samotných mladých ľudí

Ot. Kde môžem nájsť kópiu výsledkov výskumu HBSC?

Od. Výsledky z rokov 2002 a 2006 sa dajú nájsť na adrese <http://www.hbsc.org/>. Írske národné výsledky HBSC sa dajú nájsť na našej stránke publikácii [publications](#). Faktuálne výsledky z rokov 2002 a 2006 sa dajú nájsť tu. ([Factsheets 2002](#)) ([Factsheets 2006](#)). Ďalšie informácie o projekte sa dajú získať na osobnú žiadosť z výskumného strediska: Health Promotion Research Centre, NUI, Galway na emailovej adrese: HBSC@nuigalway.ie.